

Sporočilo za javnost / novinarska konferenca, 9. december 2019

Občasna razstava

KO ZAPOJE KOVINA. Tisočletja metalurgije na Slovenskem

Na ogled od 10. decembra 2019 do 3. maja 2020

Narodni muzej Slovenije, Muzejska 1, Ljubljana

Ljubljana, 10. 12. 2019; Včeraj so v Narodnem muzeju Slovenije priredili novinarsko konferenco pred nocojšnjim odprtjem nove občasne razstave *Ko zapoje kovina. Tisočletja metalurgije na Slovenskem*. Razstava predstavlja bogato zapuščino metalurgije na ozemlju današnje Slovenije, zgodovinski pregled pa povezuje s tehnološkim razvojem v sodobnem času in hkrati opozarja na izjemne potenciale, ki obetajo nadaljnji vzpon tega področja.

Direktorica Narodnega muzeja Slovenije **mag. Barbara Ravnik** je v uvodni predstavitvi poudarila dolgo tradicijo sodelovanja med Narodnim muzejem Slovenije in Naravoslovnotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani (NTF UL). Ob 100-letnici Univerze v Ljubljani so tako združili moči sodelavci Narodnega muzeja Slovenije in Oddelka za materiale in metalurgijo NTF UL: *»Gre za izjemno razstavo in enega večjih muzejskih projektov, ki so ga vsi sodelujoči s svojo železno voljo, delom in znanjem pripeljali do uspešnega zaključka.«*

Avtorji razstavnega projekta *Ko zapoje kovina* opozarjajo na v javnosti pogosto prezrto vlogo metalurgije, hkrati pa predstavljajo tudi vrhunsko znanje, zbrano pod okriljem Univerze v Ljubljani, kjer se je metalurgija uveljavila kot ena najstarejših študijskih smeri. Avtorja zasnove razstave in vodji projekta sta dr. Tomaž Lazar iz Narodnega muzeja Slovenije in prof. dr. Peter Fajfar z Oddelka za materiale in metalurgijo NTF UL. **Prof. dr. Peter Fajfar** je pojasnil: *»Med povodi za razstavo so bili na eni strani letošnji jubileji; poleg Univerze v Ljubljani 100-letnico delovanja praznuje tudi študij metalurgije, obenem pa obeležujemo še 80-letnico Oddelka za materiale in metalurgijo. Poleg praznovanja pa smo si avtorji razstave zadali tudi pomembne cilje. Eden izmed njih je promocija metalurgije: danes je to ena najbolj prodornih industrijskih panog in sledi konceptu krožnega gospodarjenja – prav vse odpadke pri proizvodnji je mogoče reciklirati za ponovno uporabo. Prizadevamo si tudi za večjo prepoznavnost poklica metalurga, ki sodi med najbolj perspektivne poklice prihodnosti.«*

Pridobivanje in obdelovanje kovin ima v slovenskem prostoru zelo razgibano zgodovino. Korenine tega bogatega izročila segajo več kot pet tisočletij v preteklost, vse v čas koliščarjev na Ljubljanskem barju. V Narodnem muzeju Slovenije tehniško dediščino sistematično zbirajo že tako rekoč dve stoletji obstoja ustanove. Na to bogato, a preslabo znano gradivo je opozoril **dr. Tomaž Lazar**: *»Pobuda ob praznovanju 100-letnice Univerze v Ljubljani je bila hkrati odlična priložnost za muzealce, saj smo se lahko posvetili predmetom, ki so bili v preteklosti pogosto zapostavljeni. Te razstave zagotovo ne bi bilo, če ne bi spletli tesnih vezi z Oddelkom za materiale in metalurgijo Naravoslovnotehniške fakultete UL. Prav kovinski izdelki so bili ključno vezivo med nami: muzealci sami o tehnoloških vidikih muzejskih eksponatov ne zmoremo povedati čisto vsega in nujno je, da pri delu sodelujemo s strokovnjaki, ki imajo tudi primerno opremo, laboratorije idr. Tako nam uspe odpreti še kakšno tančico več.«*

Metalurške dejavnosti so sčasoma prerasle v eno najpomembnejših in tudi najprodornejših gospodarskih panog na Slovenskem. Tako navsezadnje velja še danes, kot dokazuje njihov delež v državnem proračunu (8,5 % BDP), mednarodno prepoznavnih izdelkih domače industrije, prelomnih tehničnih inovacijah in raziskovalnih dosežkih. Prof. dr. Jožef Medved Oddelka za

materiale in metalurgijo NTF je povzel: *»Metalurgija predstavlja tako interdisciplinarno vedo, da je veselje delati na tem področju. Metalurška industrija skupaj s kovinskopredelovalno industrijo v Sloveniji zaposluje 70.000 delavcev, za izvoz je namenjenih 70–90 % izdelkov. Svetovno gledano je naša proizvodnja sicer majhna, toda ker smo nišni in prilagodljivi, smo zelo zanimivi za svetovni trg. Tudi zato recesije na tem področju še ni čutiti.«*

Avtorji barvito razstavno postavitve nadgrajujejo z vzorčnimi izdelki vodilnih slovenskih podjetij, ki se na mednarodnem tržišču uspešno kosajo z ostro konkurenco – denimo v avtomobilski industriji in celo vesoljskih tehnologijah. Oblikovalci so tudi ta segment vključili v razstavno zgodbo, delo oblikovalske ekipe pa je predstavila avtorica prostorske interpretacije in oblikovalka razstave **Sanja Jurca Avci**: *»Pri snovanju razstave smo izkoristili vse dimenzije klasičnega muzejskega atrija, saj smo želeli poudariti vsebino tudi s tem, da smo segli v višino in pokazali razvoj metalurških peči. Obiskovalci lahko sledijo različnim sklopom razstave na različno oblikovanih razstavnih elementih, kar jim olajša dožemanje razstavnih vsebin. Pri tem smo uporabili tudi nekatere elemente preteklih razstav in z njihovim recikliranjem pripomogli k ohranjanju okolja. Na temo industrije se z barvami in dimenzijami navezuje tudi razstavna grafika.«*

Ob razstavi je izšla znanstvena monografija *Ko zapoje kovina. Tisočletja metalurgije na Slovenskem / The Song of Metal. Millennia of Metallurgy in Slovenia*. 19 avtorjev v 10 znanstvenih prispevkih z različnih vidikov obravnavajo razstavno tematiko, dodatno pa jo ilustrira bogato slikovno gradivo. Besedilo teče vzporedno v slovenskem in angleškem jeziku.

Odprtje razstave bo jutri, v torek, 10. decembra 2019, ob 18. uri (program se začne že ob 17. uri). Vljudno vabljeni!

Gradivo za novinarje in fotografije v veliki ločljivosti so na voljo na [tej povezavi](#).

Za dodatne informacije:

Tinka H. Selič

Narodni muzej Slovenije, odnosi z javnostmi

T. 01/241 44 19; M. 041 751 270; E. tinka.selic@nms.si, www.nms.si